

NRO 14096 Bredfjället-Väktorumrådet - Lilla Edet, Uddevalla kommuner Område av riksintresse för naturvård **Områdesnummer:** NRO 14096 **Områdesnamn:** Bredfjället-Väktorumrådet **Kommun:** Lilla Edet, Uddevalla **Kartblad:** 8B SO **Area:** 3237 ha **Naturgeografisk region:** 21a Sydvästra Sveriges kuperade barr- och lövskogslandskap. Dalslandsområdet. **Kust/havsregion:** - **Regionindelning för sjöar och vattendrag:** - **Agrara kulturlandskapsregioner:** 8, Bohusläns och Dalslands odlingsbygder **Landskapsform:** Sprickdalslandskap. **Riksvärde:** **Landskapstyp** **Naturtyp** **Vegetationstyp** **Arter** **Geologi** Skogslandskap Naturskog Flora, fauna Odlingslandskap Naturbetesmark, äng flora Rikkärr Flora

Värdeomdöme: Området har, liksom många andra plåtområden med magra jordmåner i bohuslänska inlandet, avfolkats från slutet av förra seklet och sedan återbeskogats. På Bredfjället har denna beskogning skett spontant med ortsprovenienser. I en ansenlig del av området har skogen en ålder av 100-140 år. Vegetationssuccessionen har i dessa partier i stort sett varit ostörd av mänskliga ingrepp. Endast smärre ytor har berörts av avverkning. Faunan är karakteristisk för barrskogssamhällen i en långt gången utveckling mot klimax. Större bestånd av spontan granskog är för övrigt sällsynta inom länet, där 1800-talets öppna, kulturbetingade hedar på inlandsplåtområdena vanligtvis ersätts med plantskog. 172 Vid Vargefjället finns ett odlingslandskap, representativt för den bohuslänska skogsbygden med öppen hagmark och annan öppen äng. Här återfinns art- och individrika växtsamhällen med hävdgynnade arter. I detta odlingslandskap finns också en hel del åldriga lövträd med en intressant epifytflora. Förekomst av lövskogsrester med unik lavflora varav många rödlistade arter. Ett flertal rikkärr med artrik flora. **Huvudkriterier:** A, C **Stödskriterier:** Storlek, mångformighet, representativitet, funktion **Förutsättningar för bevarande:** Tillräckligt stora arealer av biotoper för hotade arter sparas. Sumpskogar, naturskogspartier, lövskogar, bäckraviner, översilningsmarker med flera miljöer lämnas orörda. Torpmiljöerna hävdas i viss utsträckning. Friluftslivet kanaliseras till de mindre känsliga parterna. Sjöar kalkas. Området påverkas negativt av exempelvis bebyggelse, exploatering, vattanledning, vägbyggen, kraftledning och visst skogsbruk. **Säkerställande och internationell status:** Delar av området är naturreservat. Delar av området omfattas av biotopskydd. Området berörs av Natura-2000 områden (fågeldirektivet samt art- och habitatdirektivet). **Områdets huvuddrag:** Bredfjället-Väktorumrådet utgör en sjö- och barrskogsrisk höjdpå som sträcker sig österut från Ljungskiletrakten till Hjærtum i Götaälvdalen. Den del som faller inom Uddevalla kommun och Göteborgs- och Bohus län benämns vanligen Bredfjället. Väktorumrådet utgör en naturlig fortsättning på fjället fram till älvdalen. Vegetationen på Bredfjället-Väktorumrådet karaktäriseras av blåbärsgranskog. Tallen intar många höjdpartier med tunnare jordtäckning. Inslag av ek finns på många platser. Myrmark förekommer över hela området och utgör ett betydelsefullt inslag i landskapsbilden. Särskilt österut är terrängen starkt kuperad med många bergshöjder, branter och dalgångar. Såväl växt- som djurlivet är representativt för större barrskogsområden i Västsverige. Tjäder, orre, pärluggla, sparvuggla och mård hör till de bofasta arterna. Flera arter som missgynnas av det moderna skogsbruket, bland annat hasselmus, fiskjuse, tjäder, järpe, nötkråka och mindre hackspett kan finna livsmiljöer inom området. I Hjærtumsdelen har förekomsten av rikare bergarter givit upphov till krävande och artrika växtsamhällen, bl a många sedan länge kända orkidekär. Väster om Klädestjärn i Hjærtums socken finns ett mindre kärr med riklig förekomst av sumpnycklar. Inom området finns flera små rikkärr och drag med rik flora. Klädestjärn och Ilsjön är botaniskt intressanta som växtlokaler för gotlandsag. Sjön Utby-Lång har en säregen vegetation med flera arter hemmahörande i dammar och näringsrika slättsjöar. I barrskogsmiljöerna på fjället är vegetationen förhållandevis mager och artfattig. Häremot kontrasterar starkt de många inägorna och lövhulten kring den gamla torpbebyggelsen. Särskilt värdefulla naturskogsområden är Ördalsbergen och Fåglebergen-Valdalen. Vid sidan av dessa finns ett flertal mindre objekt såsom rikkärr, lövskogspartier, naturskogsfragment, torpställen etc. Ett större område kring Valeklint har

mycket högt värde från botanisk synpunkt. Här växer laven *Thelotrema suecicum* som förutom denna växtplats endast har ytterligare två kända förekomster i världen. I Valdalen finns en artrik mossflora, över 130 arter, med sällsynta västliga arter vilka är beroende av fuktig skog med lång kontinuitet. Söder om örstadsbukten i öresjö i fragment av ängsgranskog finns Sveriges rikaste lokal för skirmossa. I området kring Valeklint bedrivs sedan länge försurningsforskning av Göteborgs universitet. 173 Kring Väktorsjöarna finns flera skyddsvärda objekt som odlingsmiljöerna vid Bremseviken, Bråten, Bjurvattenhälan och Lilla Näset samt naturskogsområdet väster om Brokabukten, brantpartierna mot Store Väktor m fl. Det ca 500 ha stora, av vägar eller modernt skogsbruk föga berörda skogsmarksområdet väster om Väktorsjöarna förstärker områdets värde. Till detta kan kopplas de kulturhistoriskt intressanta miljöerna och de goda möjligheterna till friluftsliv. **Anmärkingar:** Väktorområdet redovisas som klass II i länets naturvårdsprogram. I denna föreslås tillfälligt skydd enligt 19 § naturvårdslagen Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr: FP 6, Bredfjället.

Referenser: Appelqvist, T. & Andersson, L. 1987: Flågfjället 1:1 – En botanisk dokumentation. Vargefjället – Den epifytiska moss- och lavfloran. Länsstyrelsen, rapport 1991:7 Bergstedt, L. 1980: Sumpnycklar, *Dactylorhiza traunsteineri*, ny för Bohuslän. Envall, K. & Smålander, A. 1988: Ängs- och hagmarksinventering i Uddevalla kommun. Länsstyrelsen, rapport 1988:3. Ericsson J, Udden J. & Ahlund M. 1986: Bredfjället - Områden värdefulla för djurlivet. Synpunkter på skogsskötseln. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1986:5. Floraregistret. Länsstyrelsen i Älvsborgs län (förvaras på Länsstyrelsen) Gustafsson, L. 1976: Bredfjället, Uddevalla kommun. översiktlig naturinventering. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län (stencil). Hohlin A, Gustafsson L. & Hallingbäck T. 1977: Skirmossan, *Hookeria lucens*, i Sverige. Svensk Botanisk Tidskrift, volym 71 (1977) sid 273-284. Kardell L. & Andreasson G. 1982: Bredfjället - En ljungheds utveckling till friluftsskog. Sveriges lantbruksuniversitet. Rapport 29.1983. Länsstyrelsen 1976: Natur i Älvsborgs län, s 340. Länsstyrelsen 1979: Natur i Göteborgs och Bohus län. Länsstyrelsen, 1995: Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1995:21. Göteborg. Molau, U. 1980: Bredfjället-Väktorområdet. Naturinventering och förslag till naturvårdsprogram Länsstyrelsen i Älvsborgs län och Göteborgs och Bohus län 1984:2. Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm.